

ELŐFIZETÉS:

Egész évre 6 ft.
Fél évre 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DJ:

egy 1 hasábos petit sor
10 kr., többzori hirdetésnél olcsóbb. Nyilttér
sora 25 kr. Bélyegdíj minden
hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor nyomdájában és
a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Életkérdésünk.

Eljesen biztos, úgyszólván csalhatatlan forrásból értesültünk arról, hogy a király ő felsége megengette, hogy Zomborból a 23 ik gyalogezred egyik zászlóaljja, ha az itteni célszerű elhelyezés be nem következik, a szükséghez képest akár rögtön Budapestre helyeztessék át.

Ez ugyan betűszerint még nem jelent annyit, hogy ez a zászlóalj csakugyan tüstént át is fog helyeztetni Budapestre; hanem a valószínűséggel határos, hogy ha a legrövidebb idő alatt nem teszi meg a város a kellő lépéseket a kaszárnyaeépítés ügyében, akkor az országos főparancsnok fog keresni és találni is alkalmasabb és hajlandóbb várost a katonaság elhelyezésére.

Még csak ez hiányzik ahhoz, hogy városunk örökös pangásra kárhoztassék és a haladásra alkalmas vidéki városok közül végleg kiürültessek.

Gondoljuk meg a dolgot, komolyan és higgadtan.

Zombor városa azelőtt, hogy az alföldi vasút épült, emporiuma volt egy nagy és gazdag gabnaterületnek. Ma Bajmok gabnakereskedése háromszor akkora, mint Zomboré; a kis Milicsé pedig majd akkora.

A két rendbeli csatorna szintén teremtett számos apró rakodó helyet, melyek közül Szenttamástól Sztapárig akármelyik is fontosabb, mint a zombori. Hát még a zimonyi vonal!...

Környéke a városnak, egypár körülfekvő falun kívül, nincsen.

Igy hát teljesen a belső fogyasztásra van kárhoztatva s kizárólag a saját lakosságának zsebéből kell elteremtenie a folyton szaporodó igények és terhek viseléséhez arányos erőt.

Zombornak, mint kiválólag nyerstermelő városnak, első életérdeke oly konzumensek — fogyasztók — szaporítása, akik állandóan és biztosan itt költik el a pénzüket.

No, aki ismeri a világot, az tudja, hogy e tekintetben a katonának nincs párja; mert az ugyan nem rakja élére a pénzt, és nemcsak a maga gázsiját, hanem még netán hazulról járó cülőgját is alaposan élvezi, elkölti.

Talán csekélyleni tetszik azt az összeget, mely a közös katonaság után városunkban havonként elköltetik? Hát biz az csak 18—20 ezer forintot tett ki az eddigi állomány mellett havonként, nem számítva a fegyvergyakorlatok, ellenőrző szemlék, berukkolások, szemlék stb. alkalmával való nagy és gyakori külön kiadásokat, sem a gazdagabb fiúknak módos szüleiktől naponként postán érkező pénzküldeményeket.

Aki tudja, hogy a legénység minden fillérjét el-eszi-issza, az láthatja, hogy évenként a katonaság révén 200—240 ezer forint szívárog szét Zomborban a különféle üzletek, kereskedők, iparosok, de legkivált a korcsmárosok — ezen egyetlen virágzó helyi iparág — javára.

Miután pedig ezek az így elkeltő terményeket és anyagokat rendszerint helybeli termelők-től vásárolják: világos, hogy a mezőgazdák, iparosok, kereskedők s mindazok, akik itt a nagy és nehéz adókat és városi pótlékokat fizetik, egyik legjobb vevőjüket a katonaságban bírják.

A képtelenséggel határos, csak föltenni is, hogy ezt a város vezetői s atyái be nem látják; e lehetetlen föltetésnek adunk a multkor hangot, midőn a priori nemde-mondának bélyegeztük azt a — még most is kísértő — pletykát, mintha a tanács, élén a polgármesterrel, a katonaság eltávolításán munkálkodnék.

Ezt föltételezni nem lehet, nem szabad annál kevésbé, mert ha a kaszárnyák felépítése sok költségbe kerül is, az nem holt beruházás, sőt amint igen illetékes szakember azt nekünk

katonai rendeletekből kimutatta, egy tisztán legénységre szánt kaszárnya 17—20 év alatt normális viszonyok között teljesen törleszti, kifizeti magát.

Ugyanis katonai taksa szerint fej után 3 és fél krajcár jár a kaszárnyatulajdonosnak napjára a pusztasírszerű épület használatáért.

Nem ismervén a városnak végleges megállapodását és szándékát, a számításba mélyedéstől tortózkodunk. De előkelő privát körökben hallottuk, hogy Zombor igenis kapna még ingatlanaira annyi olcsó hitelt, a mennyivel egy ily kaszárnyát felépíteni lehetne.

Zomborban 280,000 frt évi jövedelem van, melyre községi adó nem vehető ki; annál indokoltabb tehát, hogy a teher alá esők érdekében gondoljuk meg jól, hogy ha ezt az alkalmat elszalasztjuk, vagy lesz többet ilyen, vagy se. És ha elviszik innen a katonaságot, majd nézheti a város termelő és iparos közönsége, hogy honnan és hogyan teremti elő az egyre növekvő adókat és közterheket.

Első teendő, hogy nem kell a kérdést Fabius Cunctatorra bízni, sem elszunydíkálni hagyni, hanem dolgozni, mozogni, tanácskozni benne.

Az iparosok és termelők, e város polgárainak zöme, van érdekelve; használják fel az időt hamarosan, mert késő bánat: eb gondolat.

A város urai pedig: Videant, nequid detrimenti respublica capiat!

Megyénk selymészet.

A selyemtenyésztés fejlődése Bács-Bodrogh megyében 1880 ik év óta. 1879. évben Bács-Bodrogh megyében selyemgubó nem termeltetett. 1880 ban termeltetett 1011 kilo 35 deka 1169 frt 43 kr. értékben. 1881-ben 10445 kilo 83 deka 10461 frt 86 kr. értékben. 1882 ben 9052 kilo 95 deka 9677 frt 76 kr. értékben. 1883-ban 49956 kilo 12 deka 54014 frt 82 kr. értékben. Összesen 1880., 1881., 1882. és 1883 ik évben termeltetett 70566 kilo 25 deka gubó, melyért kifizetett 75323 frt 87 kr. — Tulajdonítható ezen eredmény annak, hogy Bács-Bodrogh megye hazánk azon 2/3 részének területén fekszik, mely éghajlati viszonyainál fogva selyemtenyésztésre kiválóan alkalmas, és a szederfák azon nagy számának, mellyel Bács-Bodrogh megye az ország több megyéi felett messze kimagaslik. Tulajdonítható továbbá annak, hogy Bács-Bodrogh megye lakossága saját érdekeit jól felfogva, ezen keresetforrást helyes oldaláról felismerte, és az alkalmat megragadja arra, hogy azon munkaerő, mely másképpen értékesíthető nem lett volna, t. i. az aggok és gyermekek munkaereje is, lehetőleg értékesíthessék azon rövid 4—5 heti idő alatt, míg a selyemtenyésztés foglalkozást ad. Ezen kereset akkor jutván a nép kezébe, midőn még minden más keresetforrás be van dugulva, és mikor már a mult év termése elfogyott, s a legnagyobb szükség szokott bekövetkezni, kétszeres azon pénznek értéke, mely mint mellékereset fizetetik ki a tenyésztőknek az általuk termelt gubókért. Tulajdonítható végül a selyemtenyésztésnek Bács-Bodrogh megyében előhaladása azon körülménynek is, melynél fogva ez könnyű munkával megfelelő anyagi hasznot biztosít a vele foglalkozóknak, mivel ott, hol mint Bács-Bodrogh megyében, a szederfák oly nagy számban találhatók, a tenyésztők a selymerek felneveléséhez és táplálásához szükséges talevelet a legközelebbi utak mellé, vagy utakra ültetett szederfákról szedhetik; hogy pedig a tenyésztők között a lehető legjobb selymértéket oszthassák ki, arról ez intézet gondoskodik az által, hogy őket a tudomány mai színvonalán álló módon előállított selymértévével látja el. — Gondoskodik továbbá ezen intézet arról is, hogy a tenyésztők megfelelő oktatásban részesüljenek, mit az által mozdított elő, hogy a lefolyt három évben kiküldöttéi által Baján, Szabadkán, Ujvidéken és Titelben rendes tanfolyamokat tartott, melyeken 118 egyén alapos kiképzést nyert; továbbá a bajai állami tanítóképezdeben is Scherer Sándor képezdei tanár úr által, ki az állam költségén a görög selyemtenyésztési kísérő állomáson alapos kiképzést nyert, elismerésre méltó buzgósággal adatik elő ezen iparág tana, ugy elméleti mint gyakorlati oldaláról, hogy az onnan évenként kilépő növendékek, kik ezen iparágat pályájuknál fogva is leginkább hivatva vannak a nép között ismertetni és terjeszteni, már lehetővé tették azt, hogy minden községben, hol a lakosság selyemtenyésztéssel foglalkozik, külön egyén bizatik meg és díjazatik azért, hogy a tenyésztőknek a szükséges utbaigazításokat megadja s őket a teendőkre oktatja. Végül annak is tulajdonítható az eddig elért eredmény, hogy arról is kellőképpen gondoskodva van, hogy a tenyésztők gubóikat reájuk nézve lehetőleg előnyösen értékesíthessék, mi célból a megye területén ott, hol a nép leginkább foglalkozik

a selyemtenyésztéssel, lehetőleg a vidék központjában, gubóbevéltási állomások vannak szervezve, melyek a szükséghez képest évről-évre szaporíttatnak. Köszönhető a kimutatott eredmény annak, hogy Bács-Bodrogh megye törvényhatóságának feje Schmausz Endre alispán ur, az ügy fontossága iránt kellő érzékkel bírván, az első perctől fogva következetesen és erőlyesen támogatni sziveskedett azon intézkedéseket, melyek a szederfák szaporítása, használhatása és szakoktatások teljesítése céljából szükségesek voltak; Ujvidék város hazafias áldozatkészségének, mellyel az ottani gubóraktár felépítéséhez hozzájárulni kegyeskedett, amely nélkül ezen ipar eddig történt fejlődése alig lett volna képzelhető. De nemcsak a hatóságok, hanem magán egyének is nagy köszönetre méltó szivessegeket tanúsítottak ezen ügy irányában. Így Angyelic German patriárka ő nmtósága a zombori tanítóképezde egyik tanárát, Petrovics Dömötör urat, volt kegyes saját költségén a görög selyemtenyésztési kísérő állomáshoz tanfolyamra kiküldeni, hogy ott a szükséges ismereteket minél alaposabban elsajátítva, a selyemtenyésztést a zombori tanítóképezdeben oktathassa. Raics Miklós ur, a második csajkás járás szolgabírája már négy év óta személyes közreműködésével volt szives ezen jó ügyet támogatni, a mennyiben hivatalos elfoglaltsága dacára, a népet személyesen buzdította a selyemtenyésztésre, és a gubók bevéltását személyesen ellenőrizni kegyeskedett. — Péczy Popovics István ur Ujvidék város gazdasági tanácsosa három év óta a népet a selyemtenyésztésre személyesen buzdította, a termelt gubómennyiséget bevéltotta, és áldozatkészségében saját házából, minden mellékleteket mellőzve, kegyes volt egy megfelelő helyiséget gubóraktárnak átengedni. A m. kir. állami ginasium tek. igazgatósága Ujvidéken pedig kegyes volt folyó évben üres helyiségeit gubóraktárnak átengedni, mely nélkül, helyiségünk még használatba vehető nem lévén, gubókészületünk veszélynek lett volna kitéve. Nagy köszönetet érdemel még Bruck Ferenc tanár, Hirsch Tivadar kapitány és Molnár István takarékpénztári elnök ur, azon kegyességért, mellyel a gubóraktár építésénél és egyéb ügyekben azelőtt is közreműködni sziveskedett. A ki tudja, hogy mily nehézségekkel jár egy új iparág meghonosítása, és hogy különösen ezen ipar megkedveltetése és jövője Magyarországon mennyire szorul nemcsak a megyei, városi és községi hatóságok, hanem magán egyének részéről is jó indulatú támogatásra: az bizonyára be fogja látni azt, hogy ép oly kedves, mint elmulaszthatatlan kötelességet teljesítenünk, midőn fentebb megnevezett urak iránti hálaunk kifejezést adunk.

A m. k. orsz. selyemtenyésztési felügyelőség Szegzárdon.

A r. k. egyházzvédnökséghez.

Bizony-bizony a szegény néptanítók megint kimaradtak a kalkulusból. Ugyanis pár hónap előtt a r. k. egyházzvédnökségi ülésben szőnyegre került a tanítók fizetések javítása iránti kérvény, a midőn az lett határozva, hogy e kérvény elintézése addig függőben tartatik, míg a célba vett iskolaépítésre vonatkozólag az árlejtés megejtetik, mivel az e célra fordítandó összegtől függ a tanítók fizetések felemelése. Azonban fájdalom, dacára annak, hogy az árlejtés a lehető legkedvezőbb módon már megtörtént, (Csak részben. Szerk.) a kérdéses fizetés-emelés szóba se jött.

Pedig már itt volna az ideje, hogy ez az ügy is egyszer rendeztessék, mert ily állapotok — Zombort kivéve — alig ha léteznek még valahol. De az igazat megvallva, magára a hitközségre is egy kissé szegényletes dolog, hogy a többi ittlakó más vallásbeliek mind tisztességesebb fizetést adnak tanítóiknak, mint a r. k. hitközség, pedig hát a kath. tanítóknak is meg van ugyan azon igényük, mint a többi itt működő kollegáinknak.

Gondolják meg uraim, hogy az a szegény néptanító nem teljesítheti az ő feladatát nyugodt lélekkel s oadaó ügybuzgalommal akkor, a midőn a legsúlyosabb anyagi gondokkal kell neki küzdeni, kivált a jelenlegi viszonyok közt, a midőn majd minden osztály 100 tanulón fölül van túltömvé; mely körülmény miatt megfeszített szorgalmat kell neki kifejtetni, hogy kellő eredményt mutathasson fel.

Nagyon méltányos volna tehát, ha a tek. egyházzvédnökség a közjó érdekében is ez ügyet figyelmére méltatná, s a tanítók anyagi helyzetének javításáról mielőbb gondoskodnék.

Ha netalán a jelenlegi körülmények épen nem engednék azt, hogy e fizetés még mostanában végleg rendeztessék, legalább minden egyen tanítónak jelenlegi fizetéséhez arányosított 20%nyi drágasági pótlékot lehetne kiutalványozni az iskola-alap jövedelméből az idej tanévre. Ez is egyelőre igen szép segítség volna a közeledő télre s nagyban megkönnyítené anyagi gondjainkat.

Hiszem, hogy eme méltányos és igazságos óhánk nem fog a pusztában kialtozónak szavaiként elhangzani, hanem az ügy komolyságához méltóan a legjobb akarattal mielőbb igazságosan el fog intézteni.

Adja Isten, hogy úgy legyen!

Jsk. tag.

Hírek.

Meghívás. Bács-Bodrogh megye törvényhatósági bizottsága pénteken f. évi október hó 5-én délelőtti 9 órakor és a szükséghez képest a következő napokon Zombor szab. kir. város nagy tanácskozási termében III. rendes évnegyedes közgyűlését tartandja, melyre a törvényhatósági bizottsági tagokat tisztelettel meghívja Schmausz Endre s. k. alispán.

Szeptember 30-án telik le az idő, melyben belül a régi egy forintosokat minden állami pénztár- és hivatalnál fizetésképen elfogadják. Nem lesz érdekellen, ha ez alkalommal is feleltjük azt a határozatot, mely a még forgalomban levő régi kibocsátású állam- és bankjegyekre vonatkozik. E szerint az egyforintos államjegyek 1883. szeptember 30-ig minden állampénztárnál és hivatalnál fizetésképen elfogadhatók. 1883. évi október 1-től 1884. évi szeptember 30-ig már csak Budapesten a központi állami pénztárnál és Bécsben a birodalmi központi pénztárnál és az állami központi pénztárnál fogadják el fizetésképen, a becséreléssel megbízott többi pénztárnál csak becsérelésre fogadják el, 1884. évi október 1-től 1886. december 31-ig minden ezzel megbízott pénztárnál csak kicserélésre fogadják el. 1887. január 1-től 1888. június 30-ig a kicserélés már csak a közös pénzügyminiszterhez intézendő kérvény alapján engedtetik meg. 1888. évi június 30-tól kezdve a régi egyforintosok érvénytelenek lesznek. Az öt forintos államjegyek jelenleg 1885. évi december 31-ig valamennyi ezzel megbízott pénztárnál és hivatalnál csak kicserélés végett fogadják, 1886. évi január 1-től 1887. december végeig már csak a közös pénzügyminiszterhez intézendő folyamodvány alapján fog megengedtetni a kicserélés; azután pedig egyáltalán nem váltatnak be, sem ki nem cseréltetnek. 10, 100 és 1000 frtos bankjegyek: Az osztrák-magyar bank budapesti és bécsi főintézeténél kicserélés végett, valamint a fiókintézeteknél csak különös írásbeli folyamodvány alapján elfogadhatók: a 10 frtos bankjegyek 1887. december 31-ig, a 100 frtos bankjegyek 1888. október 31-ig, 1000 forintos bankjegyek 1889. augusztus 31-ig. E határidők után a bank nem köteles többé a nevezett bankjegyeket beváltani vagy kicserélni.

Gazdasági tudósító. A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter Köhler Ottó, vajszkai lakost Bács-Bodrogh megye I. alsó (bácsi) járására nézve az állandó gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

Dal- és táncestély. A zombori kaszinó-egyleti dalárda november hó első szombatján rendezi ez évi negyedik rendes dallestélyét, melyet táncal köt össze.

Honvéd-zászlóaljunk ma érkezik meg a lugosi fegyvergyárlakotról Zomborba.

Werner Béla az önkéntes tüzoltó-egylet könyvtárnoka, felkéri a t. bajtársakat, akik a felejtetlen főparancsnok Czeder János ur által a zombori önkéntes tüzoltó-egyletnek ajándékozott könyvtárból olvasás végett könyveket elvittek, szállítsák már egyszer azokat vissza.

Vasuti díjzabás-kedvezmények. A tarifa-enqueteek kedvező eredményeket köszönhetünk. Az összes osztrák-magyar vasutak vonalain, a déli vaspálya kivételével, f. évi szeptember 15-től kezdve új díjzabás lép érvénybe következőképen: Pamutárúk, cikória, pörkölt kávé, nyers bőr, halak, fonál, faárúk, vászonárúk, durva papír, 5000 kilogramm feladásnál a díjzabás 2 osztályába, A) osztályzatba soroztattak Továbbá gyanta, zsiradékok, 10,000 kilogramm feladásnál B) osztályzatba soroztattak. Rizs a különdíjzabás osztályába soroztatott. A spediteurök tehát képesek lesznek ezen cikkeket teljes kocsirományokra (10,000 kgr.) gyűjteni, mi a nagyiparnak és a fogyasztásnak nagy előnyöket fog biztosítani. Jelentéken megtakarítások lépnek életbe ezen új díjzabás által.

Bécs-Budapestre 5000 kilogrammnál 10 frt 55 kr.
" Szeged " " " 25 " 25 "
" Lemberg " " " 47 " 65 "
Bőr az I. osztályzatból a II-ik osztályzatba helyeztetett át. Továbbá örlemények, gabonák, ecet, szesz, kenyér kisebb mennyiségek feladásánál is a díjzabás A) osztályzatba soroztattak. Január 1-től kezdve pedig a sok visszaéléseket előidéző megtérítések (refakciák) beszűntetnek.

Türr tábornok a horvát címerkérdésben üyilt levelet bocsájított ki „horvátországi barátainhoz” címen.
A szabadkai színház okt. 1-én Bözöti Márta színművel nyílik meg. Igazgatója Mosonyi Károly (azelőtt Mansberger Jakab), ígér minden szépet és jót, mint már szokás.

Megjelent és beküldetett: A magyar történelem alakjai a délszláv költészetben. I. füzet, iskolai használatra, jegyzetekkel ellátta Radics György, a zombori állami főgymn. igazgatója. Zombor, 1883. Schön Adolf kiadása. Ara 35 kr. Alkalmas olvasókönyv a magyar tanintézetekbe járó szerb tanuló ifjúság számára. Hiszszük, hogy a csupa verses egyoldalúságot a következő füzetekben alkalmas prózai olvasmányok követendik.

Ugyancsak helyben megjelent Bács-Bodrogh megye földrajza, névtelen szerzőtől. Örülünk, hogy ily hasznos tankönyv létesült; de kár és roszalandó, hogy a községek neve úgy el van ferditve, szlávositva, hogy annak a szegény fiúnak, a ki bemagolja, nem sok haszna lesz belőle. Legalább nyomják oda egy pótlapon minden füzethez a politikailag egyedül jogosult magyar nevet is, hogy tankönyvnek elfogadható legyen. Kiadója Karakasevits Milivoj, Zomborban.

A zombori I. önszervező-egylet szolgát keres. Bővebbet Millássevits János elnökél.

Az újvidéki „Zasztava” a szerb kongressusi választ mánynak következő határozatát közli: 1. hogy a f. évi március hó 18-án benyújtott felterjesztésére — a zsinat egybehívását illetőleg hozott határozata megsűrgessék. 2. A kongressusi választmány ünnepélyesen és jegyzőkönyvileg tiltakozik azon koholt hírek ellen, mintha a nemzeti alapoknak jövedelme politikai célokra fordítatnék, mely tiltakozás a miniszterelnök-höz oly kérelemmel terjesztendő fel, méltóztatnék erre vonatkozó konkrét adatokkal fellépni, hogy a kongressusi választmány azon helyzetbe jusson, hogy e koholmányokat megcáfolhassa. 3. Tekintettel arra, hogy az utolsó időben egy a szerb egyházi és iskolai, va-

lamint az összes autonóm életben a lehető legnagyobb ziláltság uralkodik, a minek csakis a zsinat egybehívása lenne képes véget vetni, nem különben sok más elintézésre váró dolog is hátra lép — sürgeti a zsinat egybehívását. — Végül az 1879. évi mandatumok érvényessége is már megszűnt, ennél fogva a kongressusi választmány a zsinat egybehívását szükségesnek tartja, mert különben e káros kivételes helyzetben, a nehéz felelősséget magára nem vállalhatja.

A „Nemzet” előfizetési felhívását mai lapunk hirdetései közt közöljük. E kiváló nagy fővárosi lapot, melynek főszerkesztője Jókai Mór, s mely a szabad-levű párt egyedüli budapesti napilapja, e helyütt is ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Bajáról írják: 19-én kezdetett meg a Duna sarkantyú készítése is, mely hivatva van a Duna vizét a földek elől felfogni, s annak más irányt adni. Mert ugyanis a Duna egy idő óta egészen a termő földeknek vette irányát, s ott áradásokkor iszonyú pusztításokat vitt véghez. Most, bár elég későn — talán sikertelenség a bős elem ellen megküzdeni. — Nagy megütődést keltett a napokban azon hír, hogy ismeretlen egyének egy dunai malomba batolva, ott szállást kérétek, s jutalmul az ott levőket bőldító szerrel kevert borral megittatták, s így mintegy 150 frt árú búzát és lisztet emelhettek el nyom nélkül.

A Bács-Bodrogh megyei apatini kerületi községi tanítói kör folyó évi október hó 3-ik napján Apatinban fogja rendes őszi gyűlését megtartani, a melyre a kör tagjai tisztelettel meghívotnak. — A gyűlés sorrendje: I. Az ülés megnyitása. II. A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása. III. Elnöki jelentés. IV. A következő tétel felolvasása és tárgyalása a) Az olvasmányok kezeléséről. Weigang Jánostól. b) A beszéd- és értelemgyakorlatok tárgyalása az elemi népiskolában, különös tekintettel a magyar nyelv tanítására, Horn Jánostól. V. A siketnémák gyakorlati tanítása, tartja: Resch Miklós. VI. Gyakorlati értekezés az okszerű méhészetéről, tartja: Jakab József. VII. A jövő gyűlés helyének meghatározása. VIII. A jövő gyűlésre kiszemelő dolgozók választása. IX. Pénztárnoki jelentés. X. Indítványok tárgyalása. XI. Tisztújítás. — Az ülés reggeli 9^{1/2} órakor veendő kezdet. Az érkezők a felsőbb népiskola helyiségében gyűlekezzenek. Rosz időjárás esetén a gyűlés nyolc nappal később fog megtartatni. — Kelt Apatinban, 1883-dik évi szeptember hó 1. Resch Miklós, az apatini közs. tanítói kör jegyzője. Weigang János, az apatini közs. tanítói kör elnöke.

O-Becsén egy 84 éves öreg anyóka halálozván el e napokban, 16 unoka és ezeknek 36 gyermeke volt a gyászkiéret tekintélyes része. Aligha nem e család- nál is a sok unokának nevével ellátott tábláskákát kellett nyakukon viselniük, ha a nagymama és szép mama által megnevezettni óhajtottak.

Petrovoszellón hálomlás szerint a napokban szinte a nagy világ példájára kis zavargás téle történt. Eddig nem tudni, anti- vagy pro-semita. anti- vagy pro-kroat volt-e, de beszélük, hogy revolver is szerepelt volna. Katonáság koncentrálása vagy statárium kihirdetéséről még eddig szó nem volt.

A csángók helyzetéről ezeket jelenti a panaszvái „Végvidék”: Aldunai magyar telepesek sorsáról, általános nyomoráról, s tömeges kivándorlásáról a héten át fölmerült hírekkel szemben, határozott tudomásunk szerint a következőket írhatjuk: Bevándorolt honfitársainkról az aldunai kormánybiztosság, a mihelyt átvette őket, minden tekintetben és irányban legott gondoskodott, hogy nyomort ne szenvedjenek. Akiknek nem volt és nem lehetett földet adni, a miből szükségüket fedezték, azokat azóta a rendelkezésére álló elégséges forrásokkal élelmezi, sőt ruházza. Egészségi állapotuk a talajviszonyok és időjárás folytán egészben nem volt normálisan kedvező, de a különösen újban szertejáró halálozási rémhírek teljesen alaptalanok. Betegségek, lázak, most is sürűbbek, de a halálozások mérvé aránylag kedvező, úgy hogy semmi különösebb aggodalomra nem ad okot. Tény azonban, hogy többen visszautaztak bukovinai volt otthonukba; de majdnem kivétel nélkül csak olyanok, a kik családát, vagy hozzátartozóik egy részét, sőt birtokukat is visszahagyták volt; visszamennek, mert ragaszkodnak biztosabb bukovinai otthonukhoz. Kiábrándulva mennek vissza, mert, sajnos, annyit reméltek, a mennyit nem kaphattak. A kormánybiztosság nem tarthatja vissza, mert hiszen a mint azt eleitől tudhatta és nem egyszer hallhatta mindenki, a bevándoroltak nagy tömegének lába alatt csak aránylag kevés talpalatnyi biztos föld áll, a mely rögtön elfoglalható. Ezt a földet a kormánybiztosság az utolsó göröngyig betelepíti; már vannak, vagy emelkednek rajta állandó, biztos magyar hajlékok. A kiknek egyelőre földet nem adhat, azokkal ideiglenes hajlékokat épített és nem mulaszt el semmi alkalmat, hogy távolabbi jövőjükről gondoskodjék. Mutatja ezt legújabbán a Végh Aurellal, a pécskai kincst. jószágigazgatóval erre vonatkozólag folytatott tárgyalása. Másrészt erélyesen és szigorúan rajta van a kormánybiztosság, hogy a telepeket védő gát mel-előbb, a kedvezőtlen időszak beállta előtt, befejeztessék.

A helybeli zálogház tulajdonosa a városi közig. bizottsághoz 7538/kig. ex 1882. sz. a felfolyamodott a 24% — illetve 36% nak meghagyása tárgyában; de a városi közgyűlés 174/közgy. ex 1882. sz. a. csak 18% ot az ékszerekre és 24%-ot ingóságokra engedélyezett, a zálogos ez ellen felfolyamodott és a m. k. földmívelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter szintén csak 18% — és 24%-ot engedélyezett.

Fényes esküvő. Kvassay Ede jeles író, cs. és kir. kamarás, osztálytanácsos, 24-én tartotta esküvőjét szentpéteri Kun Melanie kisasszonnyal, Kun Sándor föld-birtokos leányával, lapunk bájos dolgozó társával. Az ünnepély a menyasszony édes atyjának szadai nyári lakában folyt le, díszes násznép jelenlétében. Nászasz-szony özv. Kvassay Ferencné volt Násznagyok: Beöthy Zolt egyetemi tanár, Ghiczey Emil cs. és kir. kamarás és min. tanácsos, gróf Teleki Ede és Zlinszky Gyula; mellettük még: Almásy Vince, a fejedelmi máltai rend lovagja s cs. és kir. kamarás és Komócsy József. Nyoz-szolyó leányok: Birly Tini, Kvassay Natalie, Zlinszky Irma és Fanny kisasszonyok. Vőfélyek: gr. Kornis Emil cs. és kir. kamarás, Kvassay Benő, Rudnyánszky László és br. Szentkereszt Ferenc voltak. Az esketést Erdélyi József vörösegyházi ref. lelkész végezte kitünő

beszédrel. A szertartást fényes és gazdag lakoma kö-vette. A fiatal pár nászutra indult.

Egy garai sváb aláírású multkori hírnök alapos értesültségű helyről megeafolják. Nem lévén okunk a beküldő szavahihetőségében kételkedni, az egyszer lépre mentünk. Azért meg is követjük úgy a megbántotta-kat, mint a garai svábot, hogy ne okozzanak a maguk mulatságával nekünk ártatlanoknak kellemetlenséget.

A baja-szabadkai szárnyasút a jövő évben minden valószínűség szerint ki f. g. épülni. A közlekedés-ügyi miniszter az országgyűlés megnyitása után be fogja nyújtani az ezen vasút kiépítéséről szóló törvény-javaslatot. Az építést a javaslat megszavazása után azonnal megkezdik. A költségekre külön hitelt szán-dékoznak felvenni.

Iparkamarai illeték. A budapesti ipar- és keres-kedelmi kamara közhirré teszi, hogy a területén létező kereskedők, iparosok és vállalatok által a f. évre fi-zetendő kamara illetéket az 1882. évi orsz. kerestetadó 1%-ában állapította meg. A hirdetés a zombori vá-rosháznál e hó 23-án függesztetett ki.

A zombori róm. kath. iskolaszék tegnap, azaz e hó 27-én tartotta meg alakuló közgyűlését. Jelen voltak Fehér Gyula apátelnök, Barthal József, Gottlieb Márton, Mihályi János, dr. Margalits Ede, idős Molnár István, Milassevics János, dr. Csihás Benő, Valter Nándor, Virter Károly, Falcione Lőrinc, Hus-véth István, Tárcay Mór, Falcione Nándor tanácsnok, Jauch Ferenc és Lukács Béla. Elnök az újonnan meg-választott iskolaszéket üdvözölve, az alakuló-gyűlést megnyitottak nyilváníti. Erre következett a választás. Világi elnökké Bartal József választott 9 sza-zavazattal; a többi szavazat megosztott Kovácsfy nyugalmazott törvényszéki elnök 2, dr. Margalits Ede 2, Gottlieb Márton 1, Molnár István 1 és Milassevics János 1 szavazatot nyertek az elnökségre. Jegyző: Szlávay József; gondnok: Czinkler Gyula. Ezzel az alakulás érdemileg megtörténvén, elejtett azon indit-vány, hogy az iskolaszék magának külön pénztárnókot válasszon, minthogy ennek teendővel az egyházzvéd-nökségi pénztárnok van megbízva, és nálunk nem fo-rog főn azon szükség, hogy az iskola fentartási költsé-gek az egyesektől külön beszedessenek. Csak dícsé-ret illeti meg azért az iskolaszéket, hogy újabb sine kurákat nem teremt, mert az iskolaszéki pénztárnok-nak, az egyházzvédnökségi mellett, vajmi kevés lenne a teendője. — A Jozics Márk elhalálozása folytán megüresedett fiu-osztály tanítói állomására, két szava-zat ellenében, elhatározottat: hogy szabályszerű pá-lyázat fog hirdettetni, és pedig fiu-iskoláról lévén szó, férfitanítói állomásra azon kötelezettséggel, hogy az il-lető esetlegesen a körülmények követeléséhez képest, leányiskolában is alkalmazható legyen. Ez álló-más a helyi, jelenleg feaforgó körülményekre való tekintettel: ideiglenes és vele 500 forintnyi javadal-mazás fog jární. — E javaslatnak elfogadását min-den elfogulatlan városi polgár örömmel fogja tudomásul venni és pedig azért, mert ez által jobban megbecsül-jünk önmagukat, jobban a tanítás erkölcsi értékét és jobb tanítót is fogunk kaphatni — mintha 250 forintért fogadnánk fel segédtanítót — vagy tanítónőt mint ahogy azt az iskolaszék összesége ellenében két isko-laszéki tag óhajtotta. Az hogy férfi tanítói állomásra lesz a pályázat hirdelve, minthogy fiu iskoláról van szó, — szintén igen helyes; részben így intézkedik ez iránt az iskolaszék egy régibb határozata, részben ez követeli meg városunk helyesen felfogott tanügyi poli-tikájára; ha újabb tanítónóket alkalmazunk, a növeve-lés átalakítására célzó, közhajrt és parancsoló szük-séget képező reformok keresztül vitelét csak lassítjuk, és csak szaporítjuk az egyetben szükséges növevelési reformok ellen az alacsony, személyes érdekeken nyugvó oppoziciót. Ez érdekes tanácskozmány egyéb részle-teiről máskor. Az élénk érdeklődés, az ügybuzgalom, a kölcsönös méltánylás hangja, mely ez első tanács-kozmányon jelentkezett, a legszebb reményekre jogosít.

Gyászhir. Ifj. Fernbach Bálintné, szül. Rábl Mari f. hó 27-én délelőtti 11 órakor élte 19-ik évében el-hunyt. Hült tetemei folyó évi szeptember hó 28-án délután 4 órakor fognak az apatini családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Az egésztestő gyászmeze pedig f. hó 29-én délelőtt 9 órakor fog üdvéért az apatini róm. kath. templomban a Mindenhatónak be-mutatni. Zomborban 1883. évi szept. hó 27-én.

A szabadkai kiállítás.

(Folytatás)

III. Női házi iparcikkek.

Urbán Anna Bajsa, torma. Vojnits Tivadar és neje, téli dinnye, paradicsom, paprika, krumpli, hagyma. Tikviczky Kádár Teréz, kenyér, szappan, tészta. Hoffbauer Mari, vizes ugorka. Maurer Nándorné dunszt. Petrovits Harr Zuzska, tarhonya. Szigethy Farkas Amália, dunszt, cukor kandit. Bittermann Józsefné, tészta, lekvár, zölddió, dunszt, cukros esemege. Állami tanítónő intézet. Ifj. Dobel Károly 80 drb 16 féle befőtt. Karner Jánosné Etelka, sajt, tészta szappan, sü-temény, dunszt, tészta. Buruzs János, keményítő és csiriz. Sztantics Miklós özv. tészták. Vojnits Alajosné Etelka, Vojnits Tivadarné Mária, Varga Károly, br. Rédl, sajt, turó, almaszörp, kökény, pirusz, ringló, tök. Neumann Lenke, dunszt. Vidákovits Mukits Krisztina. Birkás Etel 16 é. szappan, dió, sajt, kenyér. Berényi Lajosné, tök (hófehér), tészták, cukros gyümölcs, 7 féle befőtt. Mohacsek Ilona. Kosztolányi Ágostné, gyönyörű vegyes cukros gyümölcs. Berkovits Berta, birsalma sajt. Giefingné, epe szappan. Piukovits Teréz, dunszt. Kuluncsics Mészáros Rózsa Almás, pompás dió cukorkák és kevert saláta. Kuluncsics Neszi, gyönyörű nagy da-rab dinnye cukorban. Joó Dezső, barack rumban (üde). Birkás Szucsics Adrien, meggy és narancs likör, Mixed Pickles, kevert ananász cukorban, dinnye, csomás körte (fehér), legszebb. Etsy Vilmosné, száraz gyümölcs (nagy-szerű) spanyol szilva, sárga és őszi barack, cseresznye, meggy, reine des Claudes, körte, mervillei szilva — gyönyörű. Gálfy Birkás Anna, 5 éves szappan, tarho-nya, bab, tök. Freudenberg Antonia, befőttök, tarhonya. Karakásevicsné Moholy, tehén turó.

IV. Bor és szeszcsoport.

Joó Dezső, Jakobcsics Béla, szabadkai szilviorium. Vojnits Sándor, törkök. Csihás Antal Szónta, bor és

törkök. Rác Vilmosné meggyeszsz Petrovits György, szabadkai rizling Kleintsek József Ujvidék, bor, szilviorium. Giefing Zsidi, Vincze György, bor Gottlieb Márton, 30 éves zombori bor. Szigethy József, házi rózsza likör. Czurda Lujza, Parosetich Nina, Czedler János Zombor, málnacsecet. Haverda Boldizsár, olasz rizling Krisztoforovits János, úrmös pálnka, bor. Janits Antal. Vojnits Tivadar, úrmös. Czurda Ede, tisztá és úrmös bor. Haffner István, vörös, fehér esztergomi. Mukits Ernő, bor, muskatály pálnka és 20 fej muskatály szőlő. Schönstein M. Szabadka, ecetszesz.

V. Vegyések.

Lichtneckert Andrásné terített asztala Szabadka. Bednárz Károly virág csoportozata Szabadka. Merkovits András terített asztala Szabadka.

Kender. Gróf Chottek uradalma Futtak, kender. Michels János Prigl.-Szt.-Iván, nyers és tilott kender. Marzweiler Antal Hódásgh, nyers kender. Széchényi József Zombor, nyers kender. Vojnits Szemző Jozefa Szabadka, tilott kender.

Dohány. Bácsér Antal Zombor, 7 faj dohány. Ifj. Veszelyovszky Péter Zombor, 2 faj dohány.

Selymészet Orsz. selyemtenyésztési felügyelőség Szegszárd, selyembútó, mely 1883-ik évben Bács-Bodrogh megyében termeltetett; selyem (grége ^{12/13}), mely Bács-Bodrogh megyében 1883-ik évben termeltetett; van fonva.

VI. Mészészet.

Wagner Anton Johann Bécs, mindenféle mészészi eszközök és mész. Pfeiffer J. Ó-Kanizsa, mész. Bugarszky Szvetozár Zenta, mész. Hoffmann S. és Györfalvay H. Cservenka, mész, egy sejtől kifaragott „Eljen a király” felirattal. Wolf József Ada, többféle mész Rill András Keryna, mész. Zomboresevits F. és Gyulafy Sándor Szabadka, mész. Gyulafy Béla Szabadka, kaptár. Schwerer Béla Filipova, mész, viasz és mézbor. Rekvényi Coelestin Szabadka, mész. Csuka Mihály Cservenka, mészés pipák. Szántó Antal, Bánácsi Fábrián Bajsa, mész. Bács-Bodrogh megyei mészés egyet. mészés pipák, mészés pipák és keztyű (bronc érem) stb. különféle eszközök és szerszámok. Fábrián András. Vojnits Ignác. Turnovszky Sándor Filipova, mész. Jakobb József Bresztovác, mész, kaptár, stb. különféle eszközök.

A mészészi eszközök és gépek kiállítása nem volt sokféle, hanem azért elég tanulságos. Pl. Jakobb József bresztováci mészés, öt kiadásban mutatott be mészészgató gépeket. A legtekélyesebbet ő maga sajátkezűleg készítette s ez valóban célszerűnek mondható. A gép hengerkerék-forgatás nagy edény; a forgatáshoz kis fapadka van erősítve, melyen a kisajtolandó sejt nyugszik; a sejtől forgatás folytán a centrifugális mozgásnak erődő mély — mint a feltaláló mondja — gyorsan kiesorog. Növeli ennek valószínűségét az, hogy a kipréselendő sejtet egyszerre egy ujjnyomással másik oldalukra fordíthatók s így adják ki a színmézet. A gépet 25 frtra tartják.

Ugyan nem tartozott a kiállítási program keretébe, de azért — nem helytelenül — elfogadtattak két szőlőszajtó is. Egyiket Jákics Mihály, a másikat Szalay Gyula, szabadkai asztalosok gyártották. Mindkettőnek alapfogalata egy: két párhuzamos henger, melyek közt egy eméternyi tér van. A Jákicsén a fűrtök présbe juttatása nem olyan biztos, mert a hengerek rovátkos oldalai nem látszanak a fűrtök bevonszolását kellőképpen eszközölni. Szalay e hiányon azzal segít, hogy a hengereket egyenközü bevágásokkal látta el s azokba két cm. magas szegeket illesztett, melyek a fűrtök esimbókjaiiba kapaszkodván, azokat a törőhengerek közé viszik. E gép előnye továbbá, hogy a hengerek önmagukat tisztítják.

Mindkét eszközt hengerkerékkel kombinált csavargép hajtja; működésben nem láttuk őket, hát róluk több jót nem is mondhatunk. Áruk 25 frt.

A mészészi bíráló bizottság tagjai.

Elnök: Vojnits Jakab, jegyző Wolf József Ada; tagok: Malachovszky László, Rác Vilmos, Csuka Mihály Cservenka, Pánczér József, Grand Miklós, Schwerer Béla Filipova, Koncsek János Csonoplya.

Kitüntetésben részesültek, még pedig mészészi díszokmányt nyertek: Vojnits Jakab, mézért; Jakobb József hat keretű és célszerűen rendezett mézpergetőre; Göndöcs Benedek, átmeneti kaptárra; Hoffmann és Györfalvay, lapozó kaptárra; Zomboresevics Ferenc és Gyulafy, élő méhtörzseiért; Wagner J. A. sejt-közfalaiért; Schlagetter Nándor, mézpergetőért; Rill András, mézért.

I. díjakat nyertek: Hoffmann és Györfalvay 100 frankot, sejt és színmézért s egyéb mészészi tárgyakért. Jakobb József 25 ezüst forintot olcsó népkaptárért, lépes és csurgatott mézért s egyéb tárgyakért. Zomboresevics Ferenc és Gyulafy mész- és viaszért egyleti aranyérmét. Turnovszky Sándor a magyar francia biztosító társaságtól 3 drb aranyat, mész, viasz s egyéb mészészi tárgyakért. Schwerer Béla, Vojnits Mór ajándékozta 2 aranyat mézborért.

II. díjakat nyertek: Wolf József Ada, 25 frank mézért és sejt-közfalért. Pfeiffer János Ó-Kanizsa 10 ezüst frtot mézért. Rekvényi Győző Topolya, gazd. egy. ezüst érmét lépes mézért.

III. díjakat nyertek: Gyulafy Béla, szabadkai siketnéma fia, önkészítette kaptárért 10 frankot; Simonyi János figyelő kasért 5 drb ezüst frtot; Hoffmann Károly Bulkesz, 5 drb ezüst frtot egyesíthető hármás kasért; Csuka Mihály Cservenkáról, lapozó kasért 5 ezüst forint.

IV. díjakat nyertek: Bugarszky Szvetozár Zenta, mézre 5 frank; Futó István Szabadka, népesített kasért 5 frank; Prampberger János Filipova, mézpergetőért és keretkészítő gépért 5 frank.

(Folyt. köv.)

0-Sztapár, 1883. szept. 25.

Az antiszemita mozgalmaknak hazánkban több város és község színhelyévé lett, s dacára, hogy a

mozgalmak provokáltak, igen lanyhán csillapodik. Mi szerencsések vagyunk, mert 5190 lakossal bíró községünkben egyetlen egy zsidó van; az is csendben és békesseggel él. De ha számosabban volnának is, mi tőlünk ugyan éppen nem volna mitől tartaniok, mert községünk népei azt tudják, hogy akkor nem fognak zsidó uszoris kezébe kerülni, ha nem kölcsönöznek tőle, s akkor nem fogja őket a zsidó megcsalni se, ha magukat megcsalni nem engedik stb. — Az ilyenü okok miatt tehát ellenük fellázadni, igen oktalan eljárás lenne.

Községünk gazdái közül néhányan elhatározták, hogy gabonájukat nem fogják zsidónak eladni, mert — úgy mondván — meggyünkben vannak keresztény buzakereskedők is, kik szintén meg fogják venni. E buzakereskedők biztatták is őket akkor, midőn még gabonájuk lábón állott, hogy rendez áron át fogják tőlük venni; aratás után pedig, mikor a gabona elszállítandó lett volna, a keresztény buzakereskedők 9 forintnál többet nem fizettek, a zsidó kereskedő pedig átvette métermázsáját 9 frt 50 krjával, így tehát mégis a zsidóknak voltak kénytelenek gabonájukat eladni.

Ebből is látható, hogy a kereskedelmi téren zsidók nélkül igen sokat veszítenénk, sőt a földbirtokosokra nézve káros hatással is lenne.

Azért tehát békét hagyhatunk mi a zsidóknak, — s ha pedig azt akarjuk, hogy rajtuk ne uszorszkodjanak, úgy mint eddig is, iparkodjunk a földmunkálkodási idő megszüntével oly iparickek készítésével foglalkozni, melyek érdelemes áron elárúsíthatunk s így szükségleteink fedezésére kellő pénzmennyiségnek jutottunk birtokába, — de ne heverjünk az aratás végezte utáni időtől a jövő aratásig.

Községünkben számos gazdát nevezhetnék meg, kik meglehetősen birják magukat s mihelyt az aratást befejezték, boronákat gyártanak s azokat távolabb eső városokra elszállítják. Vannak, kik 200 darabnál többet elárúsítanak 1 frt 50 kr., sőt 2 frtjával is. Az ehhez szükséges gallyakat 10—12 fűrtét kaphatják meg tül a Dunán; felszámitva a fuvart és a hozzá szükségeslendő fára kiadott költségeiket, legkevesebb 150 frt tisztán megmarad munkadíjuk fejében. — Ebből azután kikerül: porció, közköltés stb. s így ha nem a legjobb termés volt is, elkerüli azt, hogy magát adósságba verje, sőt ellenkezőleg évről évre gyarapodik.

Vannak továbbá, kik más tárgyak készítésével foglalkoznak s azokat is meggyék különböző községeibe hordozzák elárúsítás végett; természetesen, hogy ez egy kis fáradság- és veszélyességgel jár, de jól esik azután érezni, hogy nem jutott az uszoris kezébe.

Ily módon segítenek községünk lakosai magukon s ily módon történik az, hogy községünk lakosai közül zsidónak egy sem tartozik; elhihető tehát, ha más községekben szintén így tennének az emberek s a vidéken szükségeslendő s elárúsítható tárgyak készítésével foglalkoznának a munkaidő megszűnté után, úgy nem volnának arra szorulva, hogy az uszoris tönkre tegye őket. — De sokan azt hiszik, hogy egy pár fertály földjük van, hogy ők gazdák s így az aratási munkán kívül egyebet dolgozni szegényütre válna.

Nem a zsidók tehát okai annak, hogy fölülmulnak közlünk sokakat anyagi jólétben, hanem azok, kik magukat fölülmulni engedik, — s így hagyjuk őket békében!

Egy ó-sztapári lakos.

0-Becse, 1883. szept. 23.

Német színház — és üresség. — Hangverseny. — Az új városház — Órakalmitás. — Járásosztás — tapadó gátversennyel. — Szüret. — Kukoricaszedés.

Bismark herceg feje bübján lézengő 3 darab hajszál mikénti irányulása a világ-béke legbiztosabb hévmérője levén, nem esoda, hogy csak az a nemes, az a szép, az a tudományos, az a művészi, a mi német.

Ezen nagy igazság tudatában indította felénk az ujvidéki német színtársulat igazgatója, Pfalz Gusztáv ur szekere rúdját, s hogy az öröm nálunk annál nagyobb legyen, minden előleges értesítés, hirdetés nélkül folyó hó 22 én egyszerre csak hirdetik a különféle színű színlapok, hogy 0-Becsen ma nagy dolog lesz, mert a közönségnek alkalma lesz, a német múzsa iránti hódolatát nyilvánítani; oly alkalom, a mely igen régen, igen ritkán nyílt és a mely tudja Isten mikor nyílik újra! El is vártuk loyális közönségünkötől, hogy egyetlen védnökünk nemzetségéből származott művészek templomát annyira megtöltend, hogy a falak kidőlés veszélyeinek lesznek kitéve. A határidőben $\frac{1}{2}$ 7 órakor, megjelentem a templom előcsarnokában, a hol is az ajtó mellé helyezett asztalkánál bátorítól a Pharaók sírjából kikelni látszott 2 múmia foglalkozott a nem igen farszót jegy-osztással. A szent hajlékba nyíló ajtón keresztül bepillantottam oda, hol a német múzsa kegyelméből hirtelenében igen tudományos emberekké leendettünk. S a mi e bepillantás eredménye volt, nem igen vigasztalt meg közönségünk műpártolását illetőleg. Ugyanis a meghívottak igen szép számmal voltak, de a megjelentek oly csekélyel, hogy az ezektől szerzendett váltás-díj még a pénztárt képviselő 2 múmiának egy napi tubákra is alig lett volna elegendő. Pedig ha mindjárt német is valaki, nemcsak tubákból, de másból is él.

Megnéztem az órát, ha netalán tévednék, de jóval túl voltunk már a kezdetnek kitűzött időn. Úgy $\frac{3}{4}$ 8 után, azután dől be a közönség, de csak lassan. 8 óráig elűtötte, de a csengő még ott pihent vala az elrendező kezében. Körül nézek és borzasztó csak el is gondolni, néhány izraelita, 3 szerb és 1 magyar családon kívül nem láthatott ott az ember egy két nőlen vagy szalma-özevgy férfi kívül senkit sem. Hát 0-Becse ennyire hátramaradt a civilizációban, ennyire a haladatoságban?! Hosszú idők óta most volna alkalma tanulni, most a német vagy nemzet irányában. Köteles hálaadóját leróni és uram fia a magyar családok közül — még csak mutatónak sem akadt egy sem, a mennyiben az említettem egy magyar család vegyes házasságu férj és nőből állott.

Már most a következés nem lehet egyéb, mint az, hogy ha a német lapok eddig is barbároknak neveztek bennünket, ezentúl nem tudom minék fognak nevezni?! Mikor a színlapon oly szépen oda volt nyomtatva az original Lustspiel, meg a Posse, mint Gesang und Tanz! Mi lesz belőled oh becsesi magyarom, ha a német művészet iránt ily fogékonytalansággal, vagy megáldva!? Talán csak a meglepetés okozta a nagy tartózkodást, s így talán majd a következő, hallomás szerint háromra szabott előadások lesznek szerencsések a magyar közönség által végig szemléltetni! Majd meglátjuk.

Az előadás jól sikerült, természetesen el nem maradhatván a bécsi dialectusú dalok a ländlerok és a többi. A női szerepek egy pár csinos alakú, fiatal nő, a férfiak pedig szinte jó kezekben voltak. Egy lepett azonban meg, az tudniillik, ami talán mást is épügy meglepett volna, hogy a többi közt egy énekesnő zsidó kiejtést utánozó és zsidókat paródiázó dalt énekelvén, a mondhatni zsidó férfiak és Hebron rózsáiból álló publikumnak hangos örömmilyánításait volt képes ki-nyerni; holott amint én meg vagyok győződve, ha gyar vagy szerb, német nemzetiségű embert nyilvánosan színpadon kigúnyolnak, ezek alighanem peleskei nótárius módjára még a színpadra is ugrálnak, kigúnyoltatásukért a szereplőket meginterpellálандók. Hiába! szerencsés vérmérséklettel ajándékozta meg izraelita polgártársainkat nagy Jehova, hogy még azon is józán tudnak nevetni, ami őket nevetéssé teszi. Lehet, hogy az a fölötti tulságos öröm, hogy valahára német színészeket volt alkalmuk üdvözölhetni, okozta a mindvégig való kedélyes örömet, s a netáni sértőt a nagy boldogságban észre sem vették, elég az hozzá ők boldogok voltak, de a színészek is boldogok lehetnek e tetszésnyilvánítások fölött — szellemileg — mert anyagilag, ha csak egyszer pillantottak is végig az üres termen keresztül, boldogoknak mondani nem lehetett őket. Igaz ugyan, hogy a közönség némely része e bajon is segíteni kívánt, a mennyiben e színteremben con amore szívarozván, az ez által okozott füst a rendszeren rövidlátó németek előtt a terem üreségét kissé homályba burkolhatta, de a pénztáros két matronával folytonos összeköttetésben levén, bizonyosan értesülve lettek a bevételek oly csekély mennyiségéről, hogy azon aranyaszabályt: „teli gyomorral le ne feküdjél” minden kényszer nélkül követni alkalmuk leend. Különben is igen szigoron megtartják az egészségi szabályokat, a mennyiben maga az igazgató hordja a színlapokat házról-házra csupán komóció kedvéért. Azért kedves német sógorok, ajánlom a jövőre nézve, hogy a német múzsa iránt ily barbár népséghez többé le ne ereszkedjetez annyival is inkább, mert ha már színészek pártfogolásáról van szó, meg van bennünk az a civilizálatlan, rossz szokás, hogy inkább a magyart pártfogolják, és annyival is inkább, mert nálunk igen sok magyar ember németül nem ért, és így nem méltó, hogy a német nagy múzsa szellemi kinöcsében részesüljön.

Színészet és hangverseny. Ebből egy is korszakot alkot kis városban, hát még kettő egyszerre!

Valami erdélyi zenetársulat rendezett már két estén át hangversenyt, vezetőjük, primásuk egy híres flagolest művész levén. Igen jól játszanak és megérdemelték a tapsokat is, meg a pénzt is, amit kaptak. Felesleges említenem, hogy izraelita polgártársaink és kedves társaink, kikből a hangverseny teremben igen szép koszoru képződött, itt sem sajnálták az elismerést.

Uj városházunk tornyában meg van az éjjel világitó óra. Csakhogy ennek felállítására óta egy állunk idő dolgában, hogy nálunk egy órával mindig később van, mint máshol. A napokban történt, hogy a tőlünk egy órai távolságra fekvő Bács-Földvár községből valaki 9 órakor reggel hozzánk indulván, mikor ideért, nálunk $\frac{3}{4}$ 9 óra volt. Tehát az az uri ember gondolat gyorsasággal utazott. A városházi óra ugy lát-szik most már minden órát feleslegessé tesz, mert a két templom tornyában levő órák folyvást állnak. A városház tornyában harang nem levén, óraütést hallani alkalmunk nincs. A torony baktere a fölötté levő óra lapot nem látván, a negyedóránkénti trombitálást akkor cselekszi, a mikor jónak látja. E szerint időjelzés dolgában fölötté jól állunk annyival inkább, mert a torony tervének készítése alkalmával számításon kívül hagyott az, hogy a torony minorettszerű kareszű levén, az óra mutatólap is aránylag igen kicsiny lehet és így ha az ember a mutatóknak, mely irányban való létezéséről akar magának meggyőződést szerezni, legjobb ha a városház tetőzetére sziveskedik fáradni, onnan egész kényelemmel szemlélheti azt, hogy míg a nagy világban mindenütt ebédre találnak, 0-Becsen csak gábel fröhstükre számíthat. Azért is Mihászna András jójj el és mond el, „hogy rüdnök musszaj lönni.”

A mióta a járásosztás foglalkoztatta városunk atyáit, nem akartam passiójukat roztani, annyival is inkább, mert az idő is jó volt. De az osztás kérdés a szavazási actusnak két hónapra történt elhalasztása miatt most már ismét a mellékesebb gondok közé tartozván nem mulaszthatom el felemlíteni, hogy a napokban megereedt esőzés folytán a plébánia utcán, a piac tértől 4-ik ház előtt, a melyben Basch nevű gabona-ügynök irodája létezik, a járdát mintha valami elnyelte volna, nem érezni kemény talajt, hanem az ember lábbelije teljesen belesüpped a ragadós sárba. Nem tudom a város vagy a háztulajdonos kötelessége e a járdát jó karban tartani, de ha az egész utcán végig mindenütt meg van a járda, azt hiszem ezen egy ház sem kivétel!

Szüretelünk nagyban. Oly édes a must, hogy a tisz-eszlári perben ha vallatónak alkalmaztatják vala, aligha nem egész más fordulata áll be vala a dolgoknak, s a szegény ártatlan sakterek aligha nem odajutnak vala, a hova jutni Spanga és Comp. van kilátása. Azért is a végtárgyalást legjobb lett volna a mostani időre halasztani.

A kukoricát javában török s a mint hallani, az eredmény eddig kielégítőnek mutatkozik.

r. l.

Felölös szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS. Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

Felhívás előfizetésre.

„NEMZET”

politikai, naponta kétszer megjelenő napilap

előfizetőit tisztelettel hívjuk fel előfizetéseik megújítására s a magyar olvasó közönség pártfogását bizalommal kérjük vállalatunk számára jövőben is.

A „Nemzet” büszkén mutathat főállása rövid ideje alatt követett magatartására. Politikájának következetesen és öntudatosan szabadelvű és nemzeti volt. Nem hallgatott a szenvedély szavára; pillanatnyi eszmeáramlatok s népszerűségi tekintetek nem vezették. Az alkotmányosság, szabadság, felvilágosultság és magyarság nagy érdekei szolgáltak vezéreszméi gyanánt s ezekhez ragaszkodott, a szabadelvű párt kötelekének keretében, melyhez tartozik, de azzal az erkölcsi függetlenséggel, melyet munkatársainak multja, neve és jelentősége biztosít. Dicsekvés nélkül mondhatjuk el, hogy, ha a közvélemény minden organuma a szabadság, mérséklet és humanizmus azon elveit hirdeti, melyet mi, Magyarország közléte a megpróbáltatásokat, melyeket ez idő szerint szenvedni kénytelen, legnagyobb részben elkerülte volna.

A mérséklet és a nemzeti öntudatos szabadelvű és jogtisztelő politikájához jövőre is ragaszkodunk. Annak alapján kérjük a nagy magyar közönség támogatását, melynek egy valóban irodalmi és európai színvonalon álló lapot adni volt becsvágyunk, s melyet e részben jövőre is fokozott buzgalommal szolgálni elhatározott akarunk.

Hogy a „Nemzet” irodalmi és ismeretterjesztő részeiben a közlemények mily gazdagsága fellett rendelkezett, arra nézve tán elbizottság nélkül utalhatunk a névsorra, mely azok neveit sorolja fel, kik a „Nemzet”-et mult folyamában dolgozataikkal megtisztelték. A magyar közéletnek nincs egy pártja, a magyar tudományok egy szaka, a magyar irodalomnak egy köre, a melyből a „Nemzet” a legelőkelőbb egyéniségek közreműködését meg nem nyerte volna. Legyen szabad állításunk igazolásul a következő nevekre hivatkoznunk:

Apáthy István, Ambrus József (Torontál), Ambrus Zoltán, Andorka Gyula, Asbóth János, dr. Ballagi Aladár, Ballagi Mór, Balogh Vilmos, Baráth Ferenc, Bartal Antal, Balázs Sándor, Berzók Árpád, Bertha Sándor, Biró Tamás, Bodola Lajos, Bodnár Zsigmond, Boros Bálint, Both Menyhért, dr. Csatári Lajos, dr. Csillagh Gyula, Concha Károly, Csemegi Károly, dr. Cseh Károly, Csanóczy Kálmán, dr. Daniel Gábor, Detsinyi Arthur, Endrődi Sándor, Erdélyi Béla, Frankenburg Adolf, Sölyom-Fekete Ferenc, Fekete Ödön, Felméri Lajos, Fodor József, Friedmann Bernát, dr. Gaal József, Garzó Imre, Gobi Imre, Gonda Béla, György Aladár, György Endre, Györy Vilmos, Gyulay Pál, dr. Hampel József, Hajnalka, dr. Hasenfeld Manó, dr. Hankó Vilmos, dr. Havas Gyula, Hegedűs Károly, Heltai Manó, Horváth Gyula, B. Horváth Miklós, Hinka László, dr. Herczegh Mihály, Hevesi József, Hoffmann Pál, dr. Hunfalvy János, dr. Hunfalvy Pál, Huszár Kálmán, Illésy Pirokska, Irmei Ferenc, dr. Jekelfalussy József, Jósipovics Imre, Kapeller Ödön (saarossi), dr. Kán Béla, Károly Gy. Hugo, Keleti Károly, dr. Kenedi Géza, Kerpely Antal, dr. Kerékgyártó Elek, Klapka György, Kont Ignác, Kovács Gyula (Miskolc), dr. Kovács Gyula (Budapest), Kovács László (visontai), Kozma Sándor, Kóspó Ignác, Körösi József, Körösi Sándor, Kunos Ignác, Lánosz Miksa, Lánosz Gyula, László Mihály, Lengyel Sándor, Majthényi Flóra, Manólovics Emil, Marezai Henrik, Margitai Dezső, dr. Meltz Hugo, Milkó Izidor, Mikszáth Kálmán, Mohay Sándor, dr. Mutschbacher Béla, Mudrony Pál, Nagy Gyula, Nagy György, Neményi Ambrus, dr. Neumann Armin, Nicolich Sándor, Szerémi herceg Odescalchi Arthur, dr. Oláh Gyula, Óváry Lipót, Pajor István, Pap Gábor, Pauler Gyula, Pesty Frigyes, Péterfi Jenő, Péterfi József (jágósi), Pólya Jakab, Pulszky Ferenc, Pulszky Károly, Pulszky Polyxena, Reviczky Gyula, Róth Nándor (Zenta), Salomon Ferenc, dr. Schmidt József, Scossa Dezső, Sima F. (Szentes), Sincerus (egyik legelső magyar tárcairó álneve), Singer Zsigmond, Sonnenfeld Zsigmond, Szarvas Gábor, P. Szathmáry Károly, Szász Károly, Szentkirályi Akos, Szentiványi Kálmán, dr. Szentkláray Jenő, dr. Székely József, Szalay József, Szendrei János, dr. Szádeczky Lajos, dr. Szinyey József, Szilágyi Sándor, Strausz Adolf, dr. Tarnai János, dr. Thallóczy Lajos, Tanos Imre, dr. Teleszky István, Téglás Gábor, Tibád Antal, Tisza László, dr. Toldy László, Tóth Lőrinc, ifj. Tóth Vilmos, dr. Thewrewk Emil, dr. Török Aurél, Türr István, Ujváry B., Vadnai Károly, Vajda János, Vaisz Ignác, Varjasi József, Vargha Gyula, Vidéki Lajos, Vámbéry Armin, dr. Váli Béla, öz. Vachott Sándorné, Vajda Viktor, dr. Verédy Károly, Veress Vilmos, dr. Vécsey Tamás, dr. Wlassics Gyula, Weismann Mór, Zichy Antal, Zsilinszky Mihály.

A lap belső munkatársai, kik politikai cikkeket írnak: Csernátóny Lajos, Beksics Gusztáv, Berzevichy Albert, Hegedűs Sándor, Láng Lajos és Szathmáry György.

Politikai, irodalmi és tudományos közleményeink kívül a „Nemzet” mint hírlap is minden várakozásnak megfelelni igyekezett.

Politikai értesüléseit oly forrásokból meríté, melyek hitelessége úgy a magyar, mint a nemzetközi közélet eseményeire legbiztosabb tájékozást szolgáltatott. Távirati rovatunkat sikerült oly gazdaggá tennünk, hogy minden esetben megfelelő értesítést nyújtott; nem egy alkalommal pedig az eseményeknek egyedül teljes, bő és hiteles forrása volt. E részben állandó levelezőink s minden fontosabb alkalommal külön tudósítóink álltak közönségünk szolgálatára, melyet e részben is legjobb erőnk szerint kielégíteni törekvünk.

Gazdasági-rovatunkra kiváló gondnal ügyelünk s az annak lapunkban állandóan szentelt tér akkora, hogy olvasóink minden várakozásának megfelelhettünk. Gazdasági tavorainkat a gyakorlati igényekhez alkalmazták s e mellett szolidak és pontosak.

Tarcánk közléseit jövőre még gazdagítani fogjuk; s állandó párisi, római, berlini és bécsi irodalmi, művészeti s társas éleli levelezéssel tesszük változatosabbá. Október hó elsején pedig megkezdjük Jókai Mór nagy történelmi regényének: „A löcsei fehér asszony”-nak közlését.

Mindennek alapján újból kérjük közönségünk szives támogatását.

A „Nemzet” előfizetési ára:

Évnyegyedre . . . . . 6 frt. Félévre . . . . . 12 frt.

Egész évre . . . . . 24 frt.

Az estilap külön küldéseért negyedévenként 1 forinttal több.

A „Nemzet” kiadó-hivatala.

Budapest, ferenciek tere, Athenaeum-épület.

A „Nemzet” szerkesztősége:

Visi Imre, Jókai Mór,

felelős szerkesztő. főszerkesztő.

Pályázat.

A zombori polgári kaszinó-egylet folyó évi november hó 1-én szolgát keres a következő feltételek mellett:

1. A szolgálati idő folyó évi november hó 1-én kezdődik, s bármely részről való felmondás után negyedévre szűnik meg.

2. A szolga javadalmazása utólagos havi részletekben fizetendő 240 frt évi bérből és szabad lakásból áll. — Ezért tartozik az egyletet illető mindenemű szolgálatot teljesíteni, a helyiségeket tisztán tartani és az egylet tagjait az egylet helyiségeiben kiszolgálni.

3. A szolga köteles a kaszinó-egylet által külön fizetendő évi 80 frtért a szolgálatban való segédkezés végett alkalmas inast fogadni s azt élelemmel és lakással ellátni.

4. A szolga tartozik szolgálatba lépése alkalmával készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban 200 frtnyi biztosítékot letenni.

5. Csak nős vagy családós, feddhetlen előéletű egyének pályázhatnak.

A pályázni óhajtok irásban szerkesztendő folyamodványukat a folyó évi október hó 15-ig *Frendly Mihály* urnál, az egyletet igazgatójánál nyújtsák be.

Kelt Zomborban, 1883. évi szeptember hó 25-én.

Bieber Gyula, s. k.
jegyző.

Schmausz Endre, s. k.
elnök.

2903. szám. tkvi. 1883.

Árverési hirdetmény.

A kulai kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az apatini kk. uradalom végrehajtónak Schösser Fábian végrehajtást szenvedő elleni 26 frt 25 kr. tőkekövetelés jkai iránti végrehajtási ügyében a kulai kir. járásbíróóság területén levő, Karavukova község határában fekvő, a koravukovai 441. sz. tkvben A. I. a. foglalt Schösser Fábian nevén álló 749,750/a hr. 129 ö. i. sz. házra az árverést 400 frtban ezen megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1883. évi november hó 30-ik napján délelőtt 10 órakor Karavukova községében megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át vagyis 40 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a kulai kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóságnál 1883. évi szeptember hó 7-én.

SZTOJKOVITS,
kir. aljbíró.

3184. sz.
tkvi. 1883.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Reiner Ignác végrehajtónak Ódry Fábian végrehajtást szenvedő elleni 47 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő Ns.-Militiesen fekvő a ns.-militiesi 29. sz. tkvben Ódry Fábian nevén álló 30. h. 29. ö. i. sz. ház és 1408 ö. l. beltelekre 400 frt, úgy az ottani 793. sz. tkvben Ódry Fábian és neje szül. Csernus Anna nevén álló A. 1. sor 2567. hr. sz. 2 hold 791 ö. l. kaszálóból végrehajtást szenvedett Ódry Fábian jutalékára Ódry szül. Csernus Anna árverési vevő ellen a visszarverést 201 frtban ezen megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1883. évi október hó 31-ik napján délelőtt 9 órakor Ns.-Milities községében megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1883. évi szeptemb. hó 6. napján. A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Hoffmann,
kir. trvszéki jegyző.

Grosschmid Gábor,
kir. trvszéki elnök helyett
kir. trvszéki bíró.

HARLANDER kötőfonala és orsócérnája

(Strickgarn) 16—1 (Spulenzwirn.)

A bécsi és párisi világtárlaton a legelső díjakkal kitüntetett.

Kitünő minősége miatt közkedvelt.

A kötőfonál gyári jegye.

Az orsócérna gyári jegye.

Kaphatók a haza minden nagy- és forgalmas kis-kereskedésében.

3928. sz.
1883.

Haszonbéri hirdetés.

A zombori m. kir. jószágigazgatóság részéről ezenel közhírré téteti, miszerint:

- 1) a dantovai italméresi jog 1884. évi január 1-től 6 évre évi 1828 frt 19 kr.
- 2) Bérgebi italméresi jog 1884. évi január 1-től 6 évre évi 1342 frt 26 kr.
- 3) Apatini italméresi jog 1884. évi január 1-től 3 vagy 6 évre évi 10082 frt 75 kr.
- 4) Apatini országos és heti vásár 1884. évi január 1-től 6 évre évi 425 frt.
- 5) Keryajai italmérés 1884. október 1-től 6 évre évi 2802 frt 94 kr.

6) Ó-szivaci IV. dűlő 376⁰⁰⁷ hold föld év és holdanként 17 frt 39 kr. kikiáltási árral 1883. évi október 1-től 6 évre.

7) Pivnicai III-ik nagybérlet 454⁰⁰⁰ hold föld 1883. október 1-től 6 évre évi 6100 frt 15 kr.

8) A pivnicai II-ik bérlet 48⁰⁰⁰ hold 1883. évi október 1-től 6 évre évi 701 frt 87 kr. és a plávnai duna és mocsár balászati jog 1883. évi október 1-től 1886. évi március hó 31-ig, (és pedig határozottan ily bértartamra nem pedig 1886. évi szeptember végéig) 3170 forint kikiáltási árral Zomborban a m. kir. jószágigazgatóságnál f. évi október hó 4-én d. e. 9 órakor irásos zárt ajánlati tárgyalás utján haszonbérbe adatik.

Azon bértárgyakra nézve, melyek bérlete már a f. évi október hó 1-én veendő kezdetét, köteles a bérlet meg azon esetre is, ha a szerződés október hó 1-eje után kötöttnek is meg, október hó 1-től a teljes évi haszonbért megfizetni.

A 10% bánatpénzzel és 50 kros bélyeggel ellátott irásos ajánlatok f. évi október hó 4-én reggeli 9 órakor a tárgyalást megtartó bizottságnak átadandók, 9 órán tul beadott ajánlatok semmi körülmények között el nem fogadhatnak, illetőleg figyelembe nem vétetnek.

Különösen figyelmeztetnek a felek, hogy az ajánlatoknak a jószágigazgatósági épület helyiségeiben való elkészítése szigoruan tiltott, s hogy ennél fogva a felek már teljesen elkészített zárt ajánlataikkal jelenjenek meg nevezett épületben.

Az ajánlatokban, melyekben a megajánlott összeg számokkal és betűkkel kiírandó — határozottan kitéendő, hogy az ajánlattevő a feltételeket ismeri és azok minden pontjának magát feltételül aláveti.

Az árverési és szerződési feltételek, az alulírott m. kir. jószágigazgatóságnál, valamint az apatini, szántovai, kulai, kis-zstapári és palánkai kinstári uradispanságoknál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Zombor, 1883. szeptember 17.

A kir. jószágigazgatóság.